

Українська мова

5 клас

**Сьогодні
23.04.2025**

Ситуація спілкування

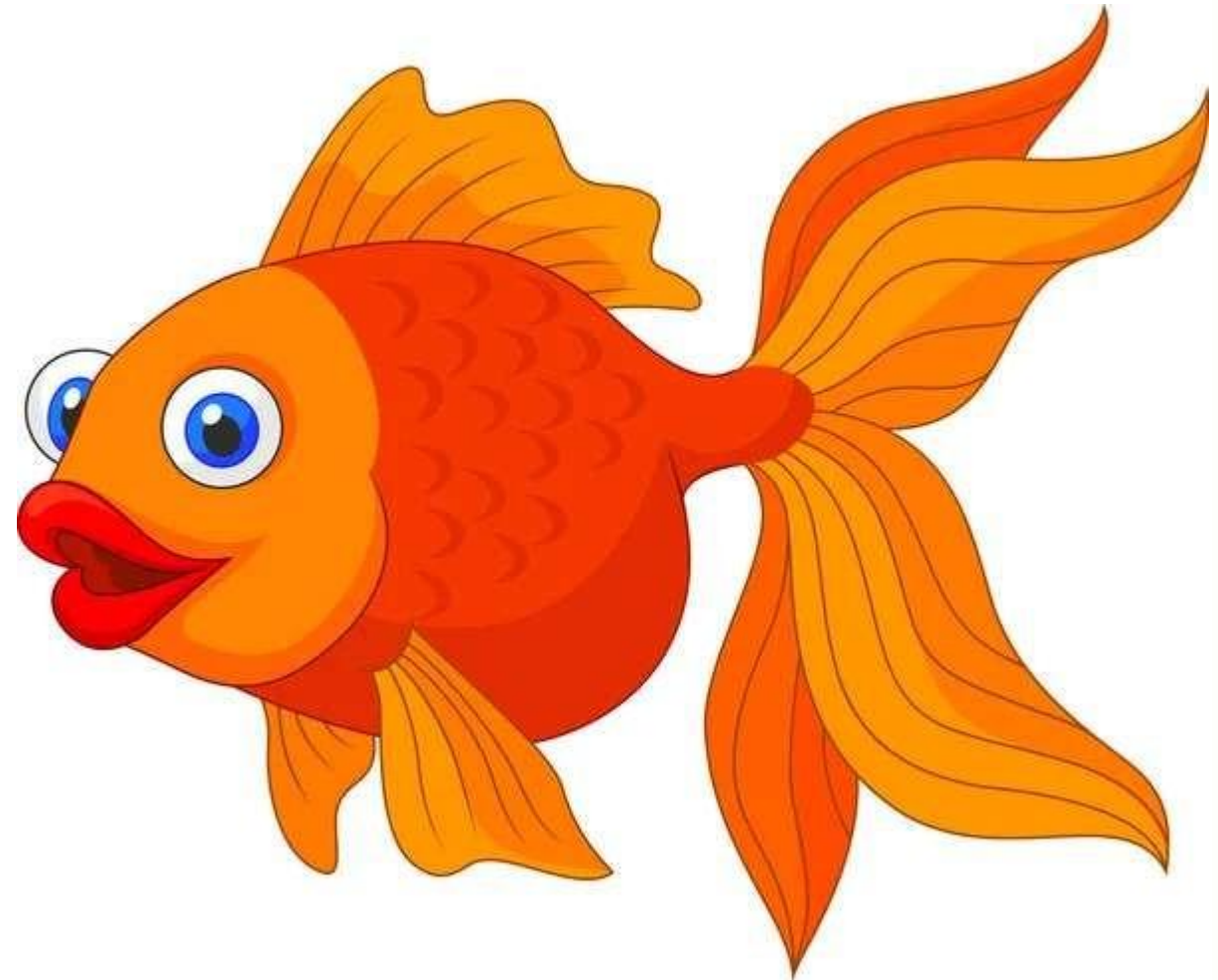

Мета: надати учням поняття про ситуацію спілкування; наголосити на важливих складниках спілкування для досягнення результату взаємодії; розвивати спостережливість, вміння виділяти головне, пам'ять, увагу, мислення й мовлення, уточнювати й збагачувати словниковий запас учнів.

Всіх до класу він скликає
Голосистий наш дзвінок,
І ми радо поспішаєм
На цікавий наш...
урок.

Загадайте бажання на
урок. Золота рибка
виконає всі ваші
бажання. За допомогою
цієї золотої рибки нас
будуть на уроці
супроводжувати успіх
та вдача!

Перевірка домашнього завдання

Сьогодні
23.04.2025

Запишіть сьогоднішню дату

Класна робота

неодмінно

Вправа 508. Продовжте речення

1. Взаємодія між людьми чи групами людей, за допомогою якої учасники краще пізнають один одного, обмінюються інформацією, думками, почуттями, досягненнями тощо, досягають взаєморозуміння – це спілкування.
2. Те, заради чого ви почали спілкуватися – це ціль спілкування.
3. Спілкування, що відбувається через засоби масової комунікації (телефон, смартфон, планшет, комп'ютер і мережу Інтернет) – це віртуальне спілкування.
4. Реальні умови й безпосередній контакт зі співрозмовником – це ознаки реального спілкування.
5. Той, хто говорить, – це адресант.
6. Той, хто мене слухає, – це адресат

*Довідка: Ціль спілкування, адресат, спілкування,
віртуальне спілкування, адресант, реальне
спілкування.*

1. Які складники формують ситуацію спілкування?
2. Чому кожен із них важливий?

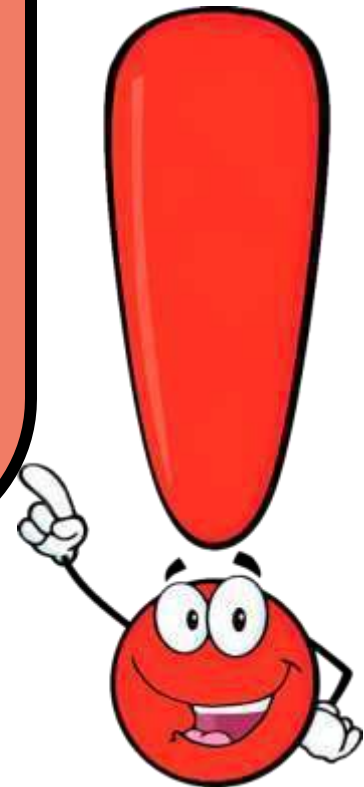
Відповідно до запитань
сформулюйте особисті цілі.

Для учасників спілкування важливо враховувати, де, коли, про що, з якою метою і з ким ми розмовляємо. Саме ці складники ситуації визначають поведінку мовців. Коли мовці їх враховують, спілкування стає ефективним, цілеспрямованим і результативним.

Ситуація спілкування – це сукупність складників, від яких залежить поведінка учасників та результат їхньої взаємодії. Такими складниками є адресат і адресант, або учасники спілкування (хто і з ким говорить?), тема розмови (про що?), мета (навіщо? з якою метою?), місце і час (де? коли?).

Уявіть ситуацію: ви на відпочинку. Поруч у готельному номері відпочиває родина колеги вашої мами / тата (близької вам людини). Батьки (близькі люди) домовилися зустрітися, познайомити дітей та поспілкуватися. Отже, вам належить налагодити контакт і поспілкуватися з незнайомими однолітками. Поділіть між собою ролі. Підготуйте й розіграйте в ролях фрагмент спілкування. Що саме вам потрібно врахувати? Використайте подану схему.

1. Хто – я. 2. Де – на відпочинку. 3. З ким – з однолітками. 4. Що я скажу? – Привіт, мене звати...
5. Навіщо? Щоб налагодити контакт. 6. Про що запитаю?

Вправа 509. Розгляньте малюнки. Опишіть особливості кожної ситуації спілкування. Що необхідно врахувати? Яка ситуація найбільш сприятлива?

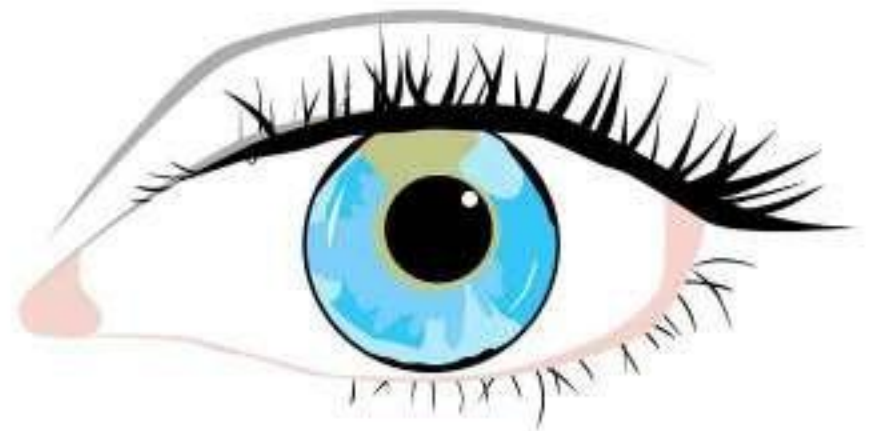
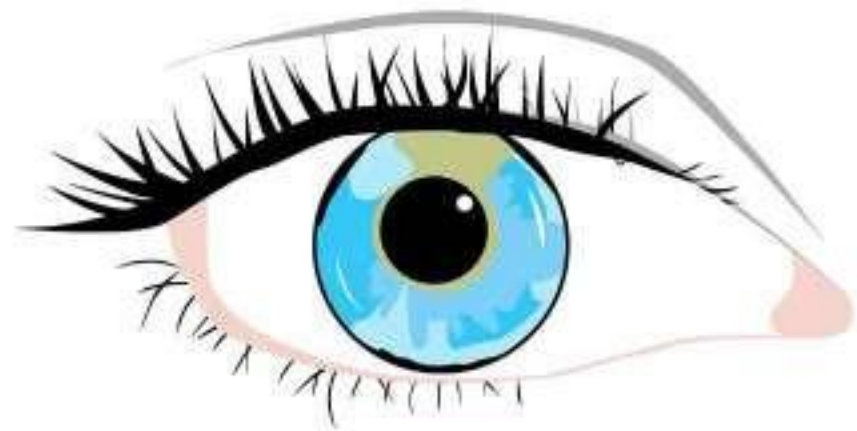

- Без тебе все не так, бубочко, – у Сонинім голосі чувся смуток. – Сумую за тобою!
- Я теж, моя пташечко! – Тіна зітхнула. – Особливо тепер.
- А що сталося? Тебе ображають? Дражнять? Цькують?
- Ні. Намагаються не помічати... (О. Рижко).

- ✓ Які емоції в тексті переважають?
- ✓ Охарактеризуйте ситуацію спілкування.
- ✓ Які стосунки між дівчатками? Що про це свідчить?
- ✓ У яких ситуаціях такі звертання використовувати недоцільно?
- ✓ Яка проблема непокоїть Тіну?
- ✓ Що б ви їй порадили?

Вправа 511. Прочитайте текст

Ярина сама здивувалася, що так відверто розмовляє з жінкою, яку знає лише кілька хвилин.

— А яка в тебе є мрія?

Дівчина помовчала, перебираючи в думках, наче дитячі скарби, свої найпотаємніші мрії.

— Мрію навчитися танцювати... на візку...

Вимовила — і аж очі замружила, ошелешена своєю відвагою. Ніколи-ніколи, навіть самій собі, нізащо не промовила б уголос цих слів.

— Он як? — пані Ядвіга звела брови. — Прекрасна мрія!

— І Ви можете мене навчити? — осміліла Ярина.

— Ти знаєш, — пані Ядвіга замислилася... — Я не маю такого досвіду.

— Я зрозуміла, — тихо сказала дівчина. — Вибачте.

— Ти мене не скривдила, не вибачайся. Мені треба поговорити з друзями, колегами. Вони допоможуть. Мені цікаво буде попрацювати з тобою, але трішки зажди, я пораджуся (О. Радушинська).

- 1) Хто з ким спілкується?
- 2) Про що говорять?
- 3) Які наміри (цілі) в учасників спілкування?
- 4) Яку проблему намагаються розв'язати?
- 5) Що вплинуло на мовленнєву поведінку Ярини?
- 6) Що визначає особливості цієї ситуації?

Мені вдалося / не вдалося на уроці...
Найбільше мене зацікавили такі завдання...
Своїми досягненнями сьогодні я вважаю... Я
неодмінно врахую...

**с.224 Впр. 512 завдання на
вибір письмово.**

Роботи надсилати на Human

Рефлексія. Поділися своїми враженнями від уроку

А я дізнався ...

А я ...

Я дізналася ...

Мені
сподобалося ...

Я не зрозумів...

А мені ...

